

Renoscripto

NATIONAAL VAKTIJDSCHRIFT VOOR ARCHITECTEN EN DE VOLLEDIGE PROJECTMARKT - NR 53 - JUNI - JULI - AUGUSTUS 2008 - € 7

Foto: Y. Glavie, Architect: Storme/Van Ranst

Citterio

Gubi

Iduna

Prooff

Unifor

Rotterdam - Amstelveen - Brussel

SV

Brussel
koningin astridlaan 59
B-1780 wemmel
t +32 (0)2 531 13 50
f +32 (0)2 531 13 51

www.sv.be
info@sv.be

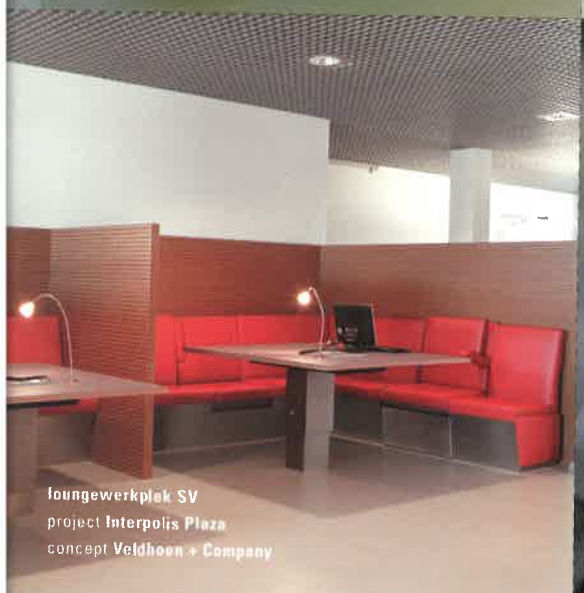
kantoorinrichting • interieurprojecten • maatwerk - speciaal

werkplekspiegels Unifor
project SABIC
ontwerp Group A

oorstel van Prooff by SV
project heurs Interieur Karmila
ontwerp Jorgen Vey

loungeplek SV
project Interpolis Plaza
concept Veldhoen + Company

maatwerkmeubilair
project restaurant Mees Pierson
ontwerp Heyligers design + projects

Inhoud

- 6 Philippe Van Goethem (Storme/ Van Ranst)
- 18 Historische stations: Charleroi-sud
- 25 Historische stations: Antwerpen-Centraal
- 30 Historische stations: Willebroek
- 34 Antwerpse Stadsfeestzaal
- 38 Gents Museum voor Schone Kunsten
- 70 Slimdrive: schoonheid, elegantie en perfectie
- 72 SV, interieurconcepten op maat
- 74 Reynaers Aluminium ambieert internationale groei
- 76 Inter-Ceram
- 78 Arte ontwikkelt concept voor bouwprojectmarkt
- 80 Vandersanden breidt kleurengamma uit

6

34

43

72

- 43 Justitiehuis in Hoei krijgt tweede leven
- 47 Elim breekt met traditioneel zorgconcept
- 55 Heilig-Hartcollege, moderne school in historisch pand
- 58 De trots van Sint-Laureins
- 60 Japanse Toren in Laken gerestaureerd
- 62 15de uitreiking Belgian Building Awards
- 67 Batibouw, een succes ondanks laag bezoekersaantal
- 69 Nabeschouwing Light & Building
- 82 Legrand stelt nieuw gamma Céliane voor
- 84 Univex
- 85 Project-info
- 88 Reno-info
- 91 Decospan lanceert vernieuwende collectie Shinnoki

Colofon

DIRECTIE EN REDACTIE
OMICRON NV
Hoonstraat 16b • 8730 Beernem
Tel. 050/250 170 • Fax 050/250 171
info@omicron-media.be
www.omicron-media.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Erwin Coghe

HOOFDREDACTIE
Martine Huysman

PRODUCT MANAGER
Lenny Jacobs

REDACTIE
Jan Hoffman
Christophe De Ridder
Kim Benoot
Pascal Cornet

PRODUCTIE
Robbie Vosté

COORDINATIE
Trixi Blomme

LAY OUT
Robbie Vosté
Trixi Blomme

VERTALING
Catherine Csonos

PERIODICITEIT
februari - mei - augustus - november

ABONNEMENTEN
Hoonstraat 16b • 8730 Beernem
Tel. 050/250 170
vier uitgaven. € 40 per jaar

DRUKWERK
Peria
Industrielaan 12 • 9990 Maldegem
Tel. 050/7716 071

RECLAME ACQUISITIE
OMICRON NV
Tel. 050/250 170
Fax. 050/250 171

Version française sur simple demande

Cover: Y. Glavie, Architect: Storme/Van Ranst

COPYRIGHT RENOSCRIPTO © 2008

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd of gecopieerd zonder uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke uitgever. Inhoud van reportages met vermelding van coördinaten vallen buiten de verantwoordelijkheid van de uitgever. Dit magazine is auteursrechtelijk beschermd.
Wenst u artikels te scannen, digitaal op te slaan, te kopiëren of commercieel of didactisch te gebruiken? Informeer u dan eerst over wat toegestaan is Omicron nv • tel. 050/250 170

Meer informatie ook op www.presscopyrights.be

Philippe Van Goethem

'Elk gebouw is een research & development'

'FORM FOLLOWS FUNCTION.' DE INHOUD BEPAALT DE VORM. PHILIPPE VAN GOETHEM HERHAALT HET ENKELE KEREN IN DE LOOP VAN HET GESPREK. HIJ IS, SAMEN MET ONDER MEER OPRICHTER PAUL STORME, EEN VAN DE VIER PARTNERS VAN HET 'ARCHITECTENBURO' STORME / VAN RANST (SVR), EEN VAN DE GROOTSTE BUREAUS VAN HET LAND. SVR IS GEVESTIGD AAN DE VOLHARDINGSTRAAT IN ANTWERPEN. MET DE RENOVATIES VAN HET CASINO KURSAAL IN OOSTENDE, HET FLAGEYGEBOUW, HET FORTIS-COMPLEX AAN DE KONINGSSTRAAT IN BRUSSEL, EN NU DE VRT-GEBOUWEN AAN DE REYERSLAAN, IS SVR DEFINITIEF 'INCONTOURNABLE'.

Philippe Van Goethem (1960) studeerde aan het Sint-Lukasinstituut in Brussel. Hij herinnert zich onder meer ingenieur-architect Heinrich Sermeus en diens enthousiasme voor het patrimonium. 'Sermeus, die lid was van de Koninklijke Commissie van Monumenten en Landschappen, leerde me dat gebouwen niet alleen een bouwhistorische, maar ook een economische en een organisatorische waarde hebben.' Dat uitgangspunt kwam Van Goethem alvast goed van pas bij zijn eindwerk: een onderzoek naar de mogelijke herbestemming van de Dossinkazerne in Mechelen. Van Goethem stelde vast dat Mechelen in het begin van de jaren 1980 acht tot tien musea had, maar geen duidelijke museumstructuur. Hij stelde dan ook voor die – noodzakelijke – structuur op te richten in de voormalige infanteriekazerne.

Toen hij in 1984 afstudeerde, had Van Goethem al begrepen dat de computer voor architecten een erg belangrijk hulpmiddel zou

worden. Hij zocht en vond bij het studiebureau ITH een stageplaats waar hij die nieuwe technologie onder de knie zou kunnen krijgen. Twee jaar later werd hij medewerker bij SVR. In 1998 werd hij er partner.

'Jef Van Ranst overleed in 2001. Ik heb nog les van hem gekregen. Zijn aanpak is mij altijd bijgebleven: zeer praktisch en doelgericht. Ik herinner me nog zijn allereerste les. Er was geen lokaal, dus verzocht hij de twee leerkrachten die in de leraarskamer zaten om plaats te ruimen. De les ging door in de leraarskamer. Van Ranst gaf altijd heel evidente, pertinente voorbeelden. Zo wees hij erop dat je bij de inrichting van een bureau rekening moest houden met de links- of rechtshandigheid van de gebruiker. Ik solliciteerde al voor mijn stage bij hem. Hij antwoordde: "Ik heb geen werk voor u. Alleen als u zelf werk kunt meebrengen, mag u komen." Na mijn stage was er ineens over-

De Zaat: raadzaal

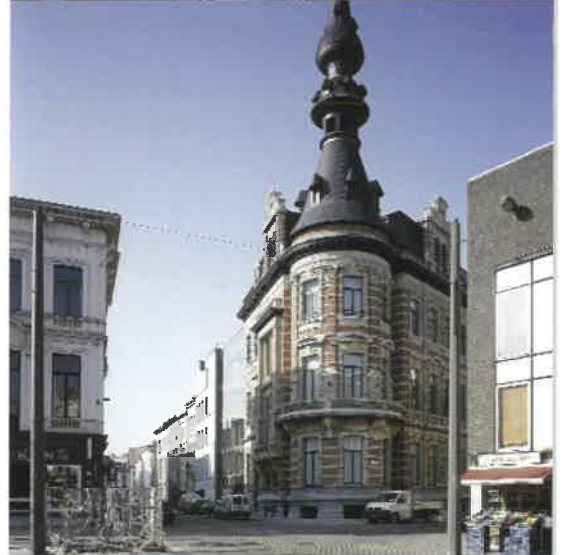
al heel veel werk. Van Ranst zei toen: "Er is een grote golf opdrachten. Kom maar meesurfen."

S/VR ontstond in 1972 toen de vrienden Paul Storme en Jef Van Ranst een wedstrijd hadden gewonnen voor het masterplan van de Universitaire Instelling Antwerpen. Hun eerste project werd meteen een van hun grootste. Het bureau groeide gestaag. Philippe Van Goethem: 'Toen ik er in 1986 bij kwam, werkten er een twintigtal mensen. Mijn eerste opdrachten waren de renovatie van de Parreinfabriek tot IPPA-hoofdzetel, hier in Antwerpen aan het Zuid, en het nieuwbouwproject Dow-Corning in Terhulpen, ter waarde van 400 miljoen toenmalige Belgische franken.'

Vandaag werken er bij S/VR ongeveer veertig mensen. Van Goethem: 'Groeï moet er zijn. Maar dan wel meer om het niveau te handhaven dan om de groei zelf. Een groei van 5 procent per jaar is genoeg. Je mag zeker niet te snel groeien. Vooral omdat het tegenwoordig niet eenvoudig is om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken. Hoe dat komt? Er is de voorbije vijf, zes jaar een hoogconjunctuur in de bouw, terwijl de instroom van nieuwe krachten ongewijzigd is gebleven of zelfs licht is gedaald. Bovendien blijft wie ergens werkt veel meer op zijn plaats dan vroeger. Er wordt niet meer zo "geshopt". Hier is er ook nagenoeg geen verloop. Dat komt onder meer doordat we heel bedachtzaam omspringen met onze stagiairs. Voor ons zijn dat geen goedkope tekenkrachten. Zij leren hier nog iets bij. Het gevolg is dat ze graag blijven. Wij vormen een hecht team. Daar wordt aan gewerkt. In 2001 zijn we allemaal samen naar Berlijn gereisd, en dit jaar gaan we een paar dagen naar Porto. Dat gebeurt op een heel losse manier. Die ontspannen sfeer wordt als vanzelf naar het werk overgezet. Het is belangrijk dat er niet te veel verloop is. Ik heb een keer een project gehad waarin ik in de loop van vier jaar bij onze partner vijf verschillende projectleiders de revue zag passeren. Ik kan u verzekeren dat zoiets de samenwerking niet ten goede komt!'

Het aandeel renovaties is in het totale takenpakket van S/VR, net als overal elders, de jongste jaren spectaculair toegenomen. Tot enkele jaren geleden was de verhouding nieuwbouw-renovaties nog fifty-fifty, nu gaat het al bij 60 procent van de opdrachten om renovaties. Philippe Van Goethem: 'Er bestaan tussen renovatie en nieuwbouw een gelijkenis en een verschil. De gelijkenis ligt hem in de doelstellingen en de resultaten. Bij zowel renovatie als nieuwbouw wordt het resultaat beoordeeld in termen van kwaliteit, budget en planning. Het verschil is evident. Waar je bij nieuwbouw van een maagdelijk blad kunt vertrekken, moet je bij een renovatie altijd starten vanuit de gegeven situatie. Je kunt eventueel nog zeggen: "We breken alles af", maar dan doe je niet aan renovatie maar aan afbraak. Bij renovaties moet je eerst de kwaliteit van het bestaande gebouw ontdekken. Pas dan kun je weten hoe je het moet optimaliseren. In bepaalde gevallen moet je zelfs vaststellen dat een renovatie helemaal niet de beste oplossing is. Zo hebben wij voor het project Chrysalis in de Wetstraat in Brussel een renovatieopdracht negatief geadviseerd. Dat was tegen mijn natuur want meestal probeer ik het project in de richting van een renovatie te sturen. Dat is vaak heel goed mogelijk want in tegenstelling tot wat tegenwoordig vaak wordt beweerd, is een renovatie helemaal niet duurder dan een nieuwbouw. Op voorwaarde dat je een grondige analyse maakt van de bestaande architectonische kwaliteiten van het gebouw. Je moet de aanwezige kwaliteiten inzake duurzaamheid, historische context en functionaliteit benutten.'

Hoe zijn de groei van het bureau en het groeiende aandeel van renovaties daarin te verklaren? Van Goethem: 'Door onze gunstige reputatie. Elk afgewerkt project

Ackermans & van Haaren: boardroom.

is een visitekaartje voor het volgende. We kunnen terugvallen op onze in eerdere renovaties opgedane expertise. Met behulp van goed gekozen voorbeelden slagen we er al in een vroege fase van de onderhandelingen in de klant te overtuigen. En natuurlijk is er onze visie. Deze is opgebouwd rond de “drives” duurzaamheid, expertise, meerwaarde, flexibiliteit en commitment.’

Dat tegenwoordig in architectuur duurzaamheid hoort te worden nagestreefd, is een open deur. Van Goethem: ‘Iedereen streeft het na, of zou het toch moeten nastreven. Materiaalkeuze, oriëntatie van de ruimtes, spaarzaam energiebeheer: je hoeft geen geitenwollensokkenecoloog te zijn om hiervan de waarde in te zien op kwalitatief, organisatorisch en budgettair niveau. Soms leidt het tot weinig evidente keuzes. Zo bouwden wij onlangs het nieuwe gemeentehuis van Koksijde. Het ontwerp werd gecontesteerd. Te groot, te opvallend. Maar wat hadden we gedaan? Tussen de twee vleugels van het gebouw was er plaats voor een gemeenschappelijke ruimte waarin we ook het “ei”, de raadzaal, onderbrachten. Die gemeenschappelijke ruimte is hoog genoeg om een luchtcirculatie te doen ontstaan die airco overbodig maakt. Het is met andere woorden, hoe duur het ook oogt, een heel ecologisch ontwerp. De vorm werd bepaald door de inhoud. De inhoud staat voor ons altijd voorop.

Iets dergelijks heb je ook met het nieuwe Gerechtsgebouw in Antwerpen. Daar lijkt de vorm te primeren, maar dat is niet zo. Die spitse “zeilen” zijn inderdaad opvallend en lijken een dure frivoliteit. Maar in die volumes ontstaat ook een luchtcirculatie: de warme lucht wordt automatisch naar boven aangezogen. Dat is thermiek. De “zeilen” fungeren als schoorstenen. Hun oriëntatie

is ook weloverwogen. Ook in dit ontwerp staat met andere woorden de vorm in dienst van de inhoud. Het adagium “Form follows function” is voor mij absoluut waar.

Het postmodernisme, met zijn frivole vormtaal, is nu eindelijk voorbij. Die stijl kon gedijen omdat de architecten van die generatie nog werden opgeleid vanuit de gedachte dat zij individuele kunstenaars waren. Iedereen was overtuigd van zijn eigen kunstzinnige oplossing. Er werd duchtig geëxperimenteerd met vormen. Vandaag zijn we allemaal collectieve technuten en priemt de inhoud. Met de snelheid waarmee alles voortdurend verandert, kunnen we niet anders dan ons specialiseren. Elk ontwerp vergt een grondig onderzoek. Elk gebouw is een research & development.

Het ecologische is tegenwoordig een evidente bekommernis. Ook ik zoek natuurlijk naar een gebouw dat helemaal geen energie zou nodig hebben. Maar dat is niet mogelijk, zoals we allemaal weten. Ik was wel blij met de BE Award for Sustainable Design, die Fortis in Los Angeles heeft gewonnen voor ons ontwerp van de renovatie van de Fortisgebouwen tussen de Koningsstraat en Kanselarijstraat in Brussel. De besparingsingrepen waar het om gaat, lijken miniem – ramen van 85 breed in plaats van 90 cm, of een hellingsgraad voor de daken van 40 in plaats van 45° – maar er is evengoed heel veel studiewerk aan voorafgegaan. En de resultaten op het vlak van spaarzaamheid en duurzaamheid zijn navenant.

Duurzaamheid wordt niet alleen nagestreefd voor de gebouwen zelf, maar ook voor de relaties met de klant. Die duurzaamheid

kan er komen doordat wij expertise in huis hebben. Ik heb bijvoorbeeld niet de nodige expertise om een industrieel project tot een goed einde te brengen. Ik zal dan ook opdrachten in die zin zeker weigeren, ook als ze lucratief zouden zijn. Je moet je eigen limieten kennen.

Door duurzaamheid en expertise kun je meerwaarde creëren. Een voorbeeld. Bij Creyf's ging de opdrachtgever er van uit dat de gevel kon behouden blijven. Wij hebben alle voor- en nadelen tegen elkaar afgewogen en konden berekenen hoeveel besparing aan koelings- en verwarmingskosten onze ingreep, een dubbele glazen voorzetgevel, zou opleveren. Bleek dat de investering na zes jaar zou zijn teruggewonnen. Een ander eenvoudig voorbeeld: plaats op een bepaalde afstand van een buitenmuur een bomenscherm. Dat is een belangrijke warmte- en lichtregulator. Met zo'n eenvoudige ingreep kun je heel wat meerwaarde creëren.'

Flexibiliteit is ook een belangrijke 'drive' in de visie van het bedrijf. Van Goethem: 'Het gaat in de eerste plaats om een houding. Je kunt het een beetje aankweken, maar eigenlijk ben je het, of je bent het niet. Het heeft vooral te maken met de manier waarop we met elkaar omgaan. Stel dat je in een groep van veertig met twee flexibel bent, dan zal de druk van de meerderheid ertoe leiden dat ook die twee snel hun flexibiliteit opgeven. Uiteraard gaat het ook om de flexibiliteit van onze ontwerpen. Ik denk hierbij aan de aanpasbaarheid aan nieuwe functies en technieken, aan een modulaire opbouw...'

En ten slotte is er commitment. 'De relatie tussen de architect en de bouwheer berust op een engagement tussen alle partijen die bij het project betrokken zijn. De architect moet erkennen dat de bouwheer de eigenlijke ontwerper is! De architect moet het ontwerp uit de geest van de bouwheer loswrikken. Hij moet niet zijn eigen zin, maar die van de bouwheer uitvoeren.'

Het bureau SV/R heeft in intussen meer dan een kwarteeuw een indrukwekkend palmares opgebouwd. Een recent project dat heel wat weerklank genoot, was de renovatie van het Flageygebouw in Brussel, het voormalige omroepgebouw. Verder waren er ook (onder meer, en niet in chronologische orde) de renovatie van twee Generali-gebouwen in Brussel, Creyf's (het huidige USG People) aan de Frankrijklei in Antwerpen, de waterdistributiemaatschappij Pidpa in Antwerpen (met een markant torengedebou uit de jaren zestig), het Casino Kursaal in Oostende, de Sint-Augustinuskliniek in Wilrijk. Op dit ogenblik wordt er onder meer in Zaventem gewerkt (het cirkelvormige aanmeergebouw op de luchthaven dat wordt omgebouwd tot landschapskantoor), in Tombeek (het sanatorium), in Gent (Lease Invest) – en dat is nog maar een greep.

WE BEKIJKEN ENKELE RECENTE RENOVATIEPROJECTEN.

De renovatie van de beursgenoteerde groep Ackermans & van Haaren in het centrum van Antwerpen, op de hoek van Schermerstraat en Begijnenvest, betreft de herorganisatie van een onoverzichtelijk geworden conglomeraat van zeven panden, dat in de loop der jaren samen met de holding organisch was gegroeid. Er was in alle mogelijke opzichten een gebrek aan uniformiteit ontstaan: verschillende niveaus, verschillende technieken, verschillende materialen en gevelelementen... Eerst werd de mogelijkheid overwogen om een nieuwbouw te realiseren op een andere locatie, maar om redenen van uitstraling en herkenbaarheid (het hoektorentje, dat als 'brand' fungeert, moest absoluut behouden blijven) luidde de opdracht eenvoudig, maar tegelijk complex: het geheel uniformiseren en het verticale en horizontale transport opnieuw organiseren. Andere programma-eisen waren onder meer: voldoende parkeerplaatsen, nieuwe kantoorinrichting, spreekruimten, een grote vergaderzaal, enzovoort.

Van Goethem: 'We onderzochten de kwaliteiten van het conglomeraat. Dat wil zeggen, we onderzochten de kwaliteiten van elk van de zeven panden, en zetten die uit op een raster, waarna we op zoek gingen naar een gemeenschappelijke kwaliteit. Uiteindelijk besloten we dat vier van de zeven panden onvoldoende kwaliteit hadden om te blijven bestaan. Daarvoor is nieuwbouw in de plaats gekomen. Het hoekhuis werd tot in de details zo getrouw mogelijk gerestaureerd. Wij hebben ook op geen enkele manier het aldus ontstane onderscheid tussen oud en nieuw willen verdoezelen. Integendeel, het contrast tussen oud en nieuw geeft aan dat de firma wortels heeft in het verleden, maar tegelijk ook op de toekomst is gericht. Er is ook het contrast tussen het glas van de nieuwbouw en de baksteen-met-speklaag van het historische hoekpand. Dat contrast staat voor de combinatie van transparantie als het kan en discretie (geslotenheid) als het moet. Het resultaat van deze renovatie zorgt voor meer licht en lucht in de binnenstad. In plaats van een onontwarbaar kluwen van gebouwen en bijgebouwen hebben we nu een overzichtelijk geheel. De gevraagde boardroom is er bovenop de nieuwe constructie gekomen. De lichtinval wordt er geregeld door zongestuurde lamellen. Van hieruit heb je een panoramisch uitzicht op de torens van de stad, wat de verwevenheid van de firma met Antwerpen alleen maar benadrukt. Alle partijen zijn zeer gelukkig. We beginnen altijd met een zakelijke verhouding, en er zijn al wel eens problemen, maar we slagen er toch altijd in om het project als vrienden af te sluiten.'

Een heel belangrijke opdracht, waarvan net de eerste fase werd afgesloten, is de renovatie van de VRT-gebouwen aan de Auguste Reyerslaan in Brussel. De belangrijkste uitdaging was hier dat de organisatie, met meer dan tweeduizend personeelsleden,

tijdens de renovatie moest blijven functioneren. De opdracht behelst de uitbreiding en herschikking van de kantooromgeving, een nieuwe representatieve onthaalruimte, de reorganisatie van de verticale en horizontale circulatie. Van Goethem: 'Waar nu iedereen nog in aparte kamertjes zit, wil men uiteindelijk naar een open landschapsstructuur. Daartoe was de vroegere studio-ruimte achter de hoogbouw voorzien. Maar die ruimte is met 50 op 100 meter eigenlijk te groot voor een landschapsbureau. Daarom hebben we er drie grote binnentuinen in aangelegd. Door die binnentuinen werden drie "sferen" gecreëerd. Die ingreep sloeg zo goed aan dat recent nog in een van die "sferen" de verkiezingsshow werd opgenomen. De binnentuinen delen dus niet alleen de ruimte op, ze dienen ook als studio. Van meerwaarde gesproken! Het concept van de renovatie is hoe dan ook flexibel: onze modulaire structuur kan in de toekomst een andere functie-indeling krijgen. Dat proces van bijsturen is eigenlijk al volop aan de gang. Het voorbereidende werk aan de fases twee tot vijf ligt nu even stil omdat we eerst afwachten welke richting de VRT uit wil. De nieuwe richtlijnen zullen in de verdere renovatie worden opgenomen.'

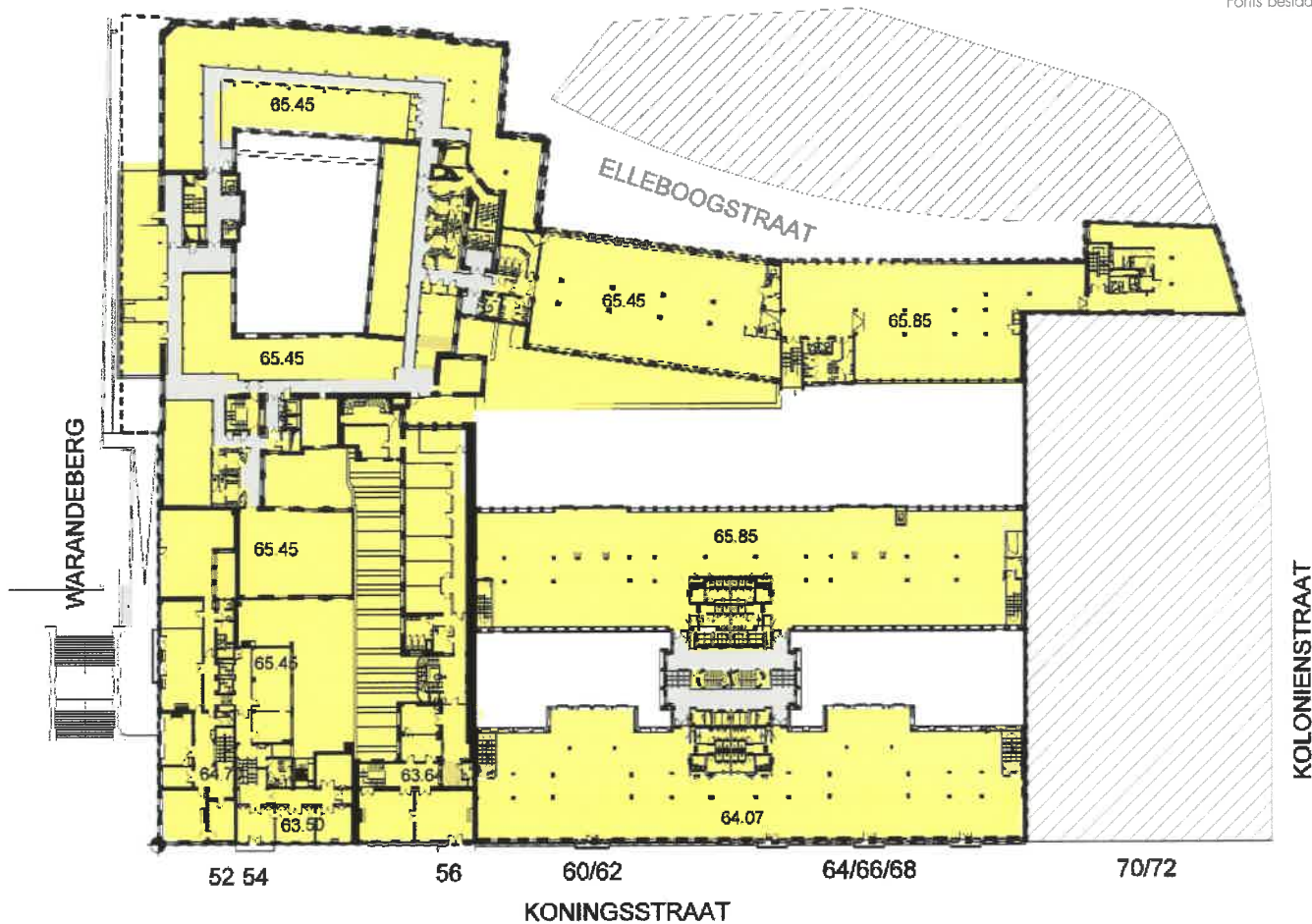
De meerwaarde van dit project werd ook gecreëerd door het immense warmteverlies aan te pakken. Voorheen waren de VRT-gebouwen "de radiator" van Brussel. Infraroodfoto's toonden aan hoeveel warmte er verloren ging. Door onze ingrepen kan nu jaarlijks tot 150.000 liter stookolie worden bespaard. Met de snel stijgende olieprijs zal de investering snel terugverdiend zijn!

Bij de renovatie van de Fortisgebouwen tussen de Koningsstraat en de Kanselarijstraat in Brussel gaat het om 60.000 vierkante meter kantoren die totaal moeten worden vernieuwd. De donkere, met kantoorgebouwen volgestouwde binnenruimte van het huizenblok wordt volledig opengegooid. Er worden twee blokken afgebroken, hoewel Fortis aanvankelijk alles wilde behouden. Het losstaande kleinere pand aan de Kanselarijstraat wordt verbonden met het gereorganiseerde conglomeraat. Er is meer licht en groen ingewerkt zodat nu iedereen uitzicht heeft door een raam – dat was vroeger zeker niet het geval. Ook in dit ontwerp werd gekozen voor een modulaire, en dus flexibele aanpak. Een specifiek probleem was de ventilatie in de marktenzaal. Van Goethem: 'De warmteafvoer, met al die computers en mensen, is daar echt wel een probleem. Normaal gebeurt dat via het plafond, maar hier wilden we een extra verdieping creëren en moesten we naar een andere oplossing zoeken. We hebben het probleem opgelost door de ventilatie in te werken tussen twee werkplaatsrijen in.'

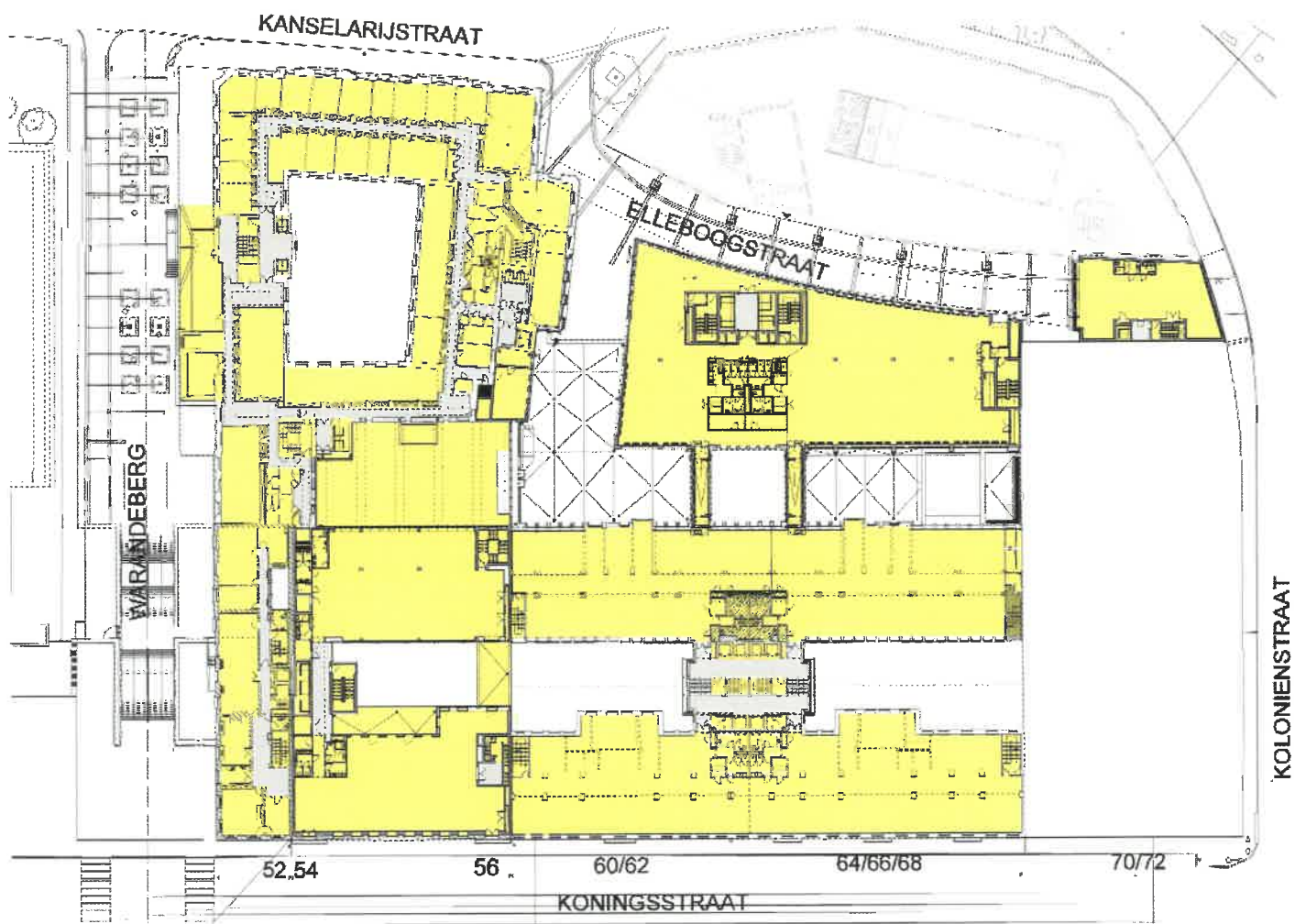
Philippe Van Goethem toont een lijvig document van meer dan tweehonderd bladzijden, met talloze foto's, teksten en uitgewerkte tekeningen. 'Dit is geen bouwaanvraag, enkel de voorbereidende studie. Wij tonen de klant wat de mogelijkheden zijn, met alle verschillende uitkomsten.'

KANSELARIJSTRAAT

Fortis bestaande toestand

Fortis nieuwe toestand

Het project De Zaat in Temse behelst de omvorming van het administratief gebouw van de gesloten Boelwerf in Temse tot een complex waarin de administratieve diensten en het centraal politiehuis van de gemeente Temse zijn ondergebracht en dat, samen met de heringerichte omgeving van het gebouw, een schakel moet vormen tussen de oude dorpskern en de nieuwe woonkern op de Boelsite. De opdracht werd toegekend na een wedstrijd. 'Het is opvallend,' merkt Philippe Van Goethem op, 'hoeveel wedstrijden we met onze renovatie-ontwerpen winnen. Dat zal wel meer met overtuigingskracht dan met toeval te maken hebben.'

Het sombere en in zichzelf gekeerde bakstenen gebouw van weleer werd behouden omdat het over een stevige structuur en fundering beschikte, en over een circulatie die kon worden ingepast in de nieuwe bestemming. Het zeventig meter lange gebouw werd gestript en opnieuw aangekleed met hedendaagse materialen. Nu is de open en uitnodigende glazen structuur nadrukkelijk visueel verbonden met de omgeving. De nieuwe raadszaal onder de omgekeerde scheepsromp bovenop het gebouw vormt de parel aan de kroon.

Philippe Van Goethem: 'Ook hier onderzochten we eerst de kwaliteiten van het gebouw en probeerden we duurzaamheid te realiseren, bijvoorbeeld in de beheersing van de verbruikskosten voor verwarming, koeling en ventilatie. Hoe konden we de gevraagde functies met zo weinig mogelijk kosten in het gebouw inbrengen? De hele structuur van schachten en kotten bleef behouden. Achteraan werd een stuk aangebouwd voor de politiediensten, alle gevraagde functies konden immers niet in het gebouw worden ondergebracht. Er werd ook flexibiliteit ingebouwd. Door weinig kolommen te gebruiken, is er een openheid en een grote lichtinstroom ontstaan. De ruimtes kunnen veranderlijk worden aangepast aan nieuwe noden. De baksteengevel werd vervangen door een glasgevel. Ook hier geldt dat de esthetische kwaliteit vanuit de inhoudelijke vereisten en de noodwendige organisatorische en technische kenmerken van het gebouw is tot stand gekomen. Het hoort mij niet zeggen dat de buitenkant niet mooi moet zijn, maar de inhoud is toch het belangrijkste, en in elk geval het uitgangspunt.'

